Cena 1 zł

echo KRAKOWA

ROK XXXIV PISMO POPOŁUDNIOWE Nr 244 (10799)
ODZNACZONE ZŁOTĄ ODZNAKĄ M. KRAKOWA
Kraków, środa 12 listopada 1980 r.

Konferencja prasowa w URM

Z rządem o pracy rządu

Zgodnie z zapowiedzią rzecznika prasowego rządu w sprawie organizowania w każdy wtorek spotkań z prasą, 11 bm. odbyła się w URM druga z kolei konferencja prasowa. Jednym z głównych tematów była realizacja zadań rządu wynikających z porozumień zawartych z załogami robotniczymi oraz z uchwał VI Plenum KC PZPR.

Temat ten omówił wicepremier Aleksander Kopeć stwierdzając, że mamy obecnie w naszym państwie nową jakość. Wynika to z postanowienia Sądu Najwyższego w sprawie „Solidarności" z oświadczenia kierownictwa tego ruchu, że pragnie włączyć się w rytm życia gospodarczego kraju. Powinno to wpłynąć na zmniejszenia napięcia społecznego, na tworzenie atmosfery spokojnej pracy. Jest to tym ważniejsze, że sytuacja gospodarcza nie jest dobra. W październiku wykonano niecałe 95 proc. zadań. Straty w produkcji sięgają 18—20 mld zł.

Nie same kwoty jednak są tu najbardziej istotne. O złożoności sytuacji decydują przede wszystkim znaczne niedobory podstawowych surowców, paliw i energii. Byłaby jednostronną i niesłuszną ocena, że głównym powodem tych trudności są strajki, proces odnowy i podpisane porozumienia. W przemyśle węglowym od lat narosło wiele niekorzystnych zjawisk w zakresie organizowania frontu

(Dokończenie na str. 2)

ZE ŚWIATA

WE WTOREK o godzinie 23.45 minister spraw zagranicznych Hiszpanii J. P. Perez-Llorca otworzył w Madrycie spotkanie przedstawicieli 35 państw-sygnatariuszy Aktu Końcowego z Helsinek — „Madryt 80". Na spotkaniu przygotowawczym nie zdołano jednak uzgodnić porządku dziennego, procedury i ram czasowych spotkania.

PRZYWÓDCA socjalistów szwedzkich, O. Palme został wyznaczony jako specjalny wysłannik sekretarza generalnego ONZ do Iraku i Iranu.

L. BREŻNIEW przyjął na Kremlu włoskiego ministra spraw zagranicznych, E. Colombo.

DZIŚ przybył do Moskwy z oficjalną wizytą prezydent Finlandii, U. Kekkonen.

Ten pierwszy dzień „Solidarności"

Rejestracja dodała sił — zaczyna się związkowa robota

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność" działa. W majestacie prawa, z ostatecznie zarejestrowanym statutem przystępuje do codziennej pracy w fabrykach, przedsiębiorstwach, uczelniach, szpitalach — właściwie wszędzie. Sąd Najwyższy wydał werdykt we wtorek. Wczorajsza środa była więc oficjalnym pierwszym dniem nowego wielkiego związku. Jak przebiegały „Solidarności" te godziny? Od czego jej działacze zaczęli pracę w swych zakładach? „Echo" złożyło we wczorajszym „pierwszym dniu wolności" (jak określił go żartobliwie redakcyjny kolega) kilka wizyt zakładowym Komitetom Założycielskim „Solidarność".

W SKAWIŃSKIEJ HUCIE ALUMINIUM

W skawińskiej Hucie Aluminium objęła pracę druga zmiana. Ludzie z pierwszej tłumnie rozchodzą się do domów. Ale nie wszyscy. Po przepracowanej dniówce i odbiciu kart zegarowych, pozostają członkowie Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność". Przewodniczący Kazimierz Lupa, technik-elektryk, nadal uczestniczy w zebraniu z udziałem dyrekcji oraz związku branżowego. Omawia się m. in. podwyżki płac, robotnicze wnioski i zastrzeżenia.

W oddanym „Solidarności" pomieszczeniu członkini Komitetu Założycielskiego Maria Piszczek zajmuje się dokumentacją. Dziś do „Solidarności" zgłasza akces 40 osób. A wczoraj, w dniu rejestracji chęć przystąpienia do „Solidarności" wyraziło 20 pracowników. Na 2216 zatrudnionych w Hucie do „Solidarności" przystąpiło już 1670 osób.

Przychodzi wiceprzewodniczący „Solidarności" Stanisław Florczyk, od 26 lat pracownik elektrolizerni. Mówi o odbywających się wydziałowych wyborach delegatów i mężów zaufania na rychłe walne zebranie wyborcze Komisji Związkowej „Solidarność". Mówi też o działalności prowadzonej zgodnie z trójstronnym porozumieniem między przedstawicielami Rady Zakładowej, NSZZ „Solidarność" i dyrekcją Huty.

W sali konferencyjnej zebrali się członkowie Komitetu Założycielskiego. Uczestniczę w części obrad. Uwaga skupia się zwłaszcza na sprawach płac i podwyżek, także na wnioskach dotyczących obniżki wieku emerytalnego hutników zatrudnionych w niezwykle ciężkich dla zdrowia warunkach, na postulatach przyspieszenia modernizacji Huty.

K. Lupa informuje o porannych rozmowach w przychodni przyzakładowej, o zgłaszanych tam brakach leków, niedostatkach aparatury medycznej.

Padają też słowa krytyki wobec krakowskiej przemysłowej służby zdrowia m. in. za nieodpowiednią kwalifikację przechodzących na emerytury ludzi, za nieuwzględnianie schorzeń zawodowych, spowodowanych fluorem.

Podkreśla się niezbędność większej jawności problemów i spraw dotyczących Huty, a także rolę „Solidarności", jako równorzędnego partnera we współgospodarowaniu.

Gdy wieczorem kończą się o-

(Dokończenie na str. 2)

Biuro Polityczne KC PZPR omówiło problemy związkowe i rynkowe

Aktualne problemy życia kraju były 11 bm. tematem posiedzenia Biura Politycznego KC PZPR. Dokonana została ocena bieżącej sytuacji społeczno-politycznej oraz rozpatrzono pilne sprawy związane ze stanem gospodarki, a zwłaszcza rynku żywnościowego. O obradach poinformował dziennikarzy członek Biura Politycznego, sekretarz KC PZPR, **Andrzej Werblan.**

Biuro Polityczne pozytywnie oceniło fakt zakończenia sporu wokół rejestracji NSZZ „Solidarność". Uznano ten fakt za zwycięstwo zdrowego rozsądku, wskazując, że doprowadzenie do ostatecznej ugody stało się możliwe dzięki konsekwentnej polityce władz, których stosunek do działalności nowej organizacji związkowej odzwierciedlała od początku wola i chęć realizowania w pełni umów społecznych z Gdańska, Szczecina i Jastrzębia.

Orzeczenie Sądu Najwyższego zamknęło pierwszy etap kształtowania się pozycji i miejsca nowej organizacji związkowej w rzeczywistości socjalistycznego państwa. Wynika z tego etap następny, obecny — wielkich możliwości włączenia się NSZZ „Solidarność" do konstruktywnego rozwiązywania problemów, jakie stoją przed krajem. Biuro Polityczne wyraziło przekonanie, że instancje i organizacje partyjne, władze państwowe, układać będą współdziałanie z ruchem związkowym na zasadach partnerskich, nacechowanych wspólną troską o zapewnienie wszędzie rytmu pracy ze wszech miar sprzyjającego pełnemu respektowaniu interesów i potrzeb kraju.

A. Werblan podkreślił następnie, że uwagę władz koncentrują przede wszystkim problemy rynkowe. Czynione są starania, aby nie pominąć żadnej szansy uzupełnienia puli poszukiwanych towarów. Znane są np. dodatkowe transakcje zawarte przez nasz kraj za granicą. Zalecono też, by maksymalnie zwiększyć eksport naszych wyrobów luksusowych, wyłącznie w zamian za artykuły żywnościowe i masowe, w tym takie jak obuwie.

Na posiedzeniu Biura Politycznego wypowiedziano się za przyspieszeniem — zgodnie z postulatami — racjonowania mięsa i tłuszczów zwierzęcych. Rozpatrzono projekty rządowe tego dotyczące, zgłaszając opinie i uwagi do zaproponowanych wariantów. Chodzi m. in. o zróżnicowanie norm przydziałowych na kartki, np. w związku z uciążliwością wykonywania pracy zawodowej, o charakter racjonowania. W tej ostatniej kwestii chodzi o kartki wartościowe, tj. określenie w złotówkach sumy zakupów i w jej ramach wybór asortymentów lub o kartki tzw. rzeczowe — czyli uwzględniające rodzaje mięsa i przetworów np. wędliny różnych „klas". Istnieje też kwestia: czy przydziały kartko-

(Dokończenie na str. 2)

Spotkanie w Łodzi z udziałem L. Wałęsy

W Łodzi 11 bm. odbyło się spotkanie zorganizowane przez MKZ Ziemi Łódzkiej z udziałem przedstawicieli Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność" na czele z **Lechem Wałęsą**, który w czasie spotkania skomentował wydarzenia poniedziałkowe, wskazując iż obecnie istnieje już możliwość podjęcia przez Związek normalnej pracy. Stwierdzając, iż organizacja przystępuje teraz do kolejnego etapu pracy, w którym dominować będą zagadnienia związane z organizacją struktury Związku, przestrzegał przed usiłowaniami wślizgnięcia się do „Solidarności" ludzi upatrujących w tym wyłącznie swój osobisty interes.

Mówiąc o trudnej sytuacji naszego kraju stwierdził, iż bogactwa ziemi, wykwalifikowane kadry, a przede wszystkim mądrzy, myślący ludzie, pragnący przecież dobrze pracować, rokują optymistyczne nadzieje wyjścia z kryzysu i wytworzenia większej ilości dóbr do podziału wśród ludzi pracy. Jako sprawy najważniejsze w obecnym etapie mówca wymienił solidne zabranie się do roboty i konsekwentna realizację postulatów wysuwanych przez załogi pracownicze.

Proponowane zmiany zasad sprzedaży samochodów

Minister przemysłu maszynowego Henryk Gawroński poinformował 11 bm. na konferencji rzecznika prasowego rządu o propozycjach nowych zasad sprzedaży samochodów, które będą poddane społecznej dyskusji.

Zaproponowano, aby podstawową formą sprzedaży samochodów były przedpłaty na specjalne książeczki oszczędnościowe PKO. Przyjmowanie przedpłat rozpocznie się prawdopodobnie na przełomie tego i przyszłego roku. Osoby, które dokonają przedpłat z terminem wydania samochodu w latach 1982—85, będą mogły wpłacać pieniądze na konkretne marki. Natomiast ci, którzy planują odebranie samochodu w II połowie lat 80-ych, będą dokonywać opłat tylko ze wskazaniem, że chodzi np. o samochód małolub średniolitrażowy i dopiero na pewien czas przed odbiorem będą wskazywać interesującą ich markę.

W zależności od terminu odbioru będzie się kształtować wysokość pierwszych wpłat. Osoby, które będą chciały otrzymać auta już za 2 lata powinny dokonać pierwszej wpłaty w wysokości połowy aktualnie obowiązującej ceny. Natomiast osoby, które zamierzają odbierać pojazdy w latach 1983—85 będą musiały dokonać pierwszej wpłaty wynoszącej 20 proc. ceny auta. Wreszcie dla tych nabywców, którzy chcą dostać samochód w latach 1986—90 pierwsza wpłata będzie wynosić 15 tys. zł za auta małolitrażowe i 20 tys. zł — za auta średniolitrażowe. Pieniądze zgromadzone na książeczkach mają być odpowiednio oprocentowane.

Przewiduje się, że sprzedaż będzie dokonywana wg cen obowiązujących w dniu odbioru samochodu. Ceny te będą ustalane z uwzględnieniem aktualnych kosztów produkcji i innych elementów kształtujących ich poziom. Projektodawcy wyszli bowiem z założenia, że samochody nie są podstawowym towarem i zaspokajają one wyższe potrzeby. Ponadto planuje się m. in. tzw. sprzedaż adresową, zgodnie z którą stosunkowo mała część samochodów byłaby przeznaczona np. dla inwalidów czy niektórych lekarzy.

Przewidziano całkowite zniesienie imiennych przydziałów i sprzedaży samochodów na talony. Centralny ich przydział dla resortów i innych jednostek został wstrzymany już w kwietniu br. Oczywiście zapewni się samochody za talony wydane w

(Dokończenie na str. 2)

Dla starego Krakowa

Przedstawiciel firmy „Kango" z South Wimbledon w Anglii S. Callaghan złożył wizytę wiceprezydentowi Krakowa, A. Żmudzie, informując o przekazaniu dla Krakowa młota technicznego, który niezwykle usprawni prace w obiektach rewaloryzowanych, służy bowiem do wiercenia w cegle, kamieniu i betonie. W spotkaniu wziął udział przedstawiciel firmy „Kango" w Polsce, **W. Pietrzyk.**

Auto-da-fe księcia Strezi

RZYM

Mediolański biznesman, książę Bruno Strezi, załamany sytuacją finansową swego przedsiębiorstwa, dokonał zamachu na własne życie, oblewając się kilkoma litrami whisky, którą później podpalił. Osobliwym akcentem tego dramatu jest stanowisko konkurencji, która uważa, że książę Strezi, jako właściciel wytwórni papieru, wybrał środek tak kiepsko palny, jak whisky.

Problemy nauczycieli i pracowników służby zdrowia

Minister pracy, płac i spraw socjalnych, M. Milczarek przyjęła 11 bm. kierownictwo ZNP, reprezentujące pracowników oświaty i wychowania, które ponowiło postulat podniesienia uposażenia pracowników z tytułu wzrostu kosztów utrzymania do 1000 zł oraz wystąpiło z wnioskiem, by w oparciu o uchwałę 13. Krajowego Zjazdu ZNP rząd opracował program regulacji płac w oświacie i wychowaniu. Min. Milczarek zapewniła, że program poprawy usytuowania materialnego pracowników oświaty zostanie opracowany w I półroczu 1981 r. Ustalono, że będzie on preferował przede wszystkim wzrost płacy podstawowej. Omówiono również sprawę zwiększenia emerytur i rent inwalidzkich nauczycieli.

Wiceprezes Rady Ministrów, S. Mach spotkał się 11 bm. z przedstawicielami Rady Krajowej ZZ Pracowników Służby Zdrowia PRL i ZG Polskiego Zawodowego Związku Lekarskiego. Na spotkanie byli również zaproszeni przedstawiciele służby zdrowia NSZZ „Solidarność", ale nie przyjęli zaproszenia. W trakcie spotkania dokonano rzeczowej wymiany poglądów na temat sytuacji płacowej pracowników służby zdrowia i opieki społecznej. Omówiono generalne założenia i kierunki zmian obowiązującego systemu wynagrodzeń. Uzgodniono, że projekt nowego systemu płac będzie przygotowany w ciągu 3 miesięcy i poddany zostanie szerokiej konsultacji w środowisku tych pracowników.

Wczorajsze uroczystości składania wieńców na płycie Grobu Nieznanego Żołnierza.
Fot. Jadwiga Rubiś

*

W 62. rocznicę odzyskania niepodległości Polski przy płycie Grobu Nieznanego Żołnierza na placu Matejki junacy Hufca 17-2 OHP zaciągnęli honorową wartę, zapłonęły znicze. W południe orkiestra Kombinatu Huta im. Lenina odegrała Mazurek Dąbrowskiego a delegacje Frontu Jedności Narodu, Związku Bojowników o Wolność i Demokrację, Związku Inwalidów Wojennych, MKZ NSZZ „Solidarność", Krakowskiej Rady Federacji Socjalistycznych Związków Młodzieży Polskiej, Związku Nauczycielstwa Polskiego i innych związków branżowych oraz wielu krakowskich zakładów pracy, reprezentowanych przez przedstawicieli dyrekcji, organizacji politycznych, związków zawodowych złożyły wieńce i wiązanki kwiatów na Grobie.

O godzinie 16 w sali Teatru im. J. Słowackiego odbyło się spotkanie mieszkańców Krakowa, podczas którego doc. Michał Pułaski przypomniał wydarzenia historyczne z pierwszych dni po odzyskaniu wolności przez kraj. Część artystyczną uroczystej akademii przygotowali krakowscy aktorzy: Edward Lubaszenko, Danuta Michałowska, Anna Polony, Dorota Pomykała, Jerzy Radziwiłowicz, Jerzy Stuhr i Anna Szałapak. Ze sceny popłynęły strofy poezji Czesława Miłosza, Jana Lechonia, Cypriana K. Norwida, Kazimierza Wierzyńskiego i Karola Wojtyły. (es)

Wyższe oprocentowanie wkładów oszczędnościowych

Uchwałą Rady Ministrów podwyższone zostało oprocentowanie wkładów oszczędnościowych, ulokowanych na książeczkach oszczędnościowych, lokacyjnych bonach oszczędnościowych i rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych. Z dniem 1 grudnia br. podwyższa się oprocentowanie w stosunku rocznym wkładów terminowych imiennych: 12-miesięcznych — z 4,5 na 6,5 proc., 24-miesięcznych — z 5,5 na 6,5 proc., 36-miesięcznych — z 6,3 na 8 proc. Oprocentowanie wkładów systematycznego oszczędzania gromadzonych przez okresy 5-letnie wzrasta z 6,3 do 8 proc., a wkładów w formie lokacyjnych bonów oszczędnościowych z 7 do 9 proc.

Wkłady oszczędnościowe, których oprocentowanie podwyższa się z dniem 1 grudnia br., podlegają zwiększonemu oprocentowaniu także za okres poprzedni, jeśli koniec zadeklarowanego okresu oszczędzania przypada po 30 XI br. Powyższe oprocentowanie wkładów systematycznego oszczędzania gromadzonych przez okresy 5-letnie powoduje odpowiednie podwyższenie wysokości należnej premii.

Odsetki od lokacyjnych bonów oszczędnościowych wykupionych przed 1 grudnia br. podlegają wypłacie w wysokości 9 proc., jeżeli termin płatności odsetek przypada po 30 XI br. Posiadacz bonu, który nie skorzysta z możliwości realizacji odsetek po upływie poszczególnych okresów rocznych i podejmie odsetki po upływie 5 lat, otrzyma odsetki od odsetek za okres 5 lat obliczone wg rocznej stopy w wysokości 9 proc.

Z dniem 1 stycznia 1981 r. podwyższa się również oprocentowanie w stosunku rocznym: wkładów imiennych płaconych na każde żądanie, wkładów na rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz wkładów na książeczkach mieszkaniowych w przypadku rezygnacji z przeznaczenia wkładów na udział w budownictwie mieszkaniowym — z 3 do 4 proc.

Decyzja Rady Ministrów ma na celu podniesienie ceny pieniądza i tym samym pobudzenie tendencji do oszczędzania. Zastrzeżenia budzi zapewne stosunkowo niskie nadal oprocentowanie wkładów płatnych na każde żądanie, należy jednak wziąć pod uwagę fakt, że wkłady te traktowane są jako środki obrotowe ludności, które w wielu krajach nie podlegają w ogóle oprocentowaniu. Ministerstwo Finansów deklaruje gotowość dokładnego zbadania skutków wpływu obecnych decyzji na zwiększenie skłonności do oszczędzania. Jeśli stworzone bodźce nie okażą się w pełni skuteczne, może nastąpić dalsza korekta stawek.

JUTRO pogoda w rejonie Krakowa kształtować się będzie pod wpływem niżu. Zachmurzenie umiarkowane, okresami duże. Rano lokalnie mgły i zamglenia. W ciągu dnia niewielkie opady śniegu i śniegu z deszczem. Wiatr południowo-zachodni i zach. prędkość 2—5 m/sek. Temp. maks. dniem od 0 do plus 3, min. nocą minus 1 do minus 4. st. C. Uwaga drogi śliskie. (w)

Będziemy pogłębiać proces odnowy

(Fragmenty wystąpienia premiera J. Pińkowskiego na naradzie w Łodzi)

Ocena aktualnej sytuacji społeczno-politycznej i gospodarczej kraju oraz wynikające z niej zadania były 11 bm. w Łodzi tematem strefowej narady aktywu partyjnego z województw: miejskiego łódzkiego, piotrkowskiego, sieradzkiego i skierniewickiego. W naradzie wziął udział członek Biura Politycznego KC PZPR, prezes Rady Ministrów, Józef Pińkowski, który zabrał głos na zakończenie dyskusji. Oto fragmenty tego wystąpienia.

Partia nasza opierając się na uchwałach VI Plenum KC rozwija coraz wszechstronniejszą i coraz bardziej konsekwentną działalność, mającą na celu wyprowadzenie kraju z głębokiego kryzysu politycznego i gospodarczego.

Sprawą o zasadniczym znaczeniu jest osiągnięcie postępu w przezwyciężeniu trudności w gospodarce. Sytuacja gospodarcza kraju jest bardzo trudna i skomplikowana. W tej sytuacji nie powinniśmy czynić niczego, co powodowałoby dalsze zaostrzenie naszych kłopotów i pogłębiało stan nierównowagi.

Jak może następować poprawa sytuacji w zaopatrzeniu ludności, jeśli w stosunku do planu niedobory produkcji przeznaczonej na rynek wynoszą już ponad 20 mld zł, zaś niedobory produkcji zaopatrzeniowej przekroczyły już 30 mld zł i dotyczą wielu wyrobów niezbędnych dla rytmicznej pracy gospodarki? Dlatego tak ważne znaczenie ma ciągłość pracy i wykorzystanie istniejących możliwości produkcyjnych całego przemysłu. W tych warunkach zgoła nieodpowiedzialne są próby dalszego organizowania strajków i przerw w pracy. Nie idzie o prawo do strajku. Idzie o to, czy prawo to w obliczu trudnej sytuacji kraju powinno być nadużywane. W istniejącej sytuacji nie stać nas na dalsze powiększenie środków płacowych. Eskalacja żądań płacowych w obecnych warunkach może tylko pogłębiać już i tak bardzo trudną sytuację rynkową.

Do połowy przyszłego roku opracowane będą zasady polityki płacowej na przyszłe 5-lecie. Założenia tej polityki powinny eliminować nie uzasadnione dysproporcje płacowe, zapewniać niezbędne wymogi socjalne, a także lepsze powiązanie płac z wynikami pracy i kwalifikacjami. Doraźny program działania rządu zmierza do opanowania narosłych trudności. Przede wszystkim dążymy do ochrony rynku żywnościowego. Przychodzi to nam z dużym trudem, gdyż sytuacja w rolnictwie jest niedobra, a nieurodzaj ziemniaków np. jest wręcz katastrofalny, znacznie niższe będą też zbiory buraków cukrowych. W tej sytuacji podjęliśmy decyzje zapewniające dostawy podstawowych artykułów żywnościowych. Uwzględniając potrzeby kraju musieliśmy zwiększyć import zbóż i komponentów paszowych do poziomu ok. 10 mln ton w roku gospodarczym 1980/1981, zaciągając na ten cel dalsze kredyty. Powiększone zostały plany produkcji mąki, kasz i innych przetworów.

Uwzględniając trudną sytuację w hodowli i w zaopatrzeniu w mięso i tłuszcze zapewniliśmy uzupełniający import mięsa i tłuszczów. Przygotowujemy wprowadzenie na okres przejściowy systemu kartkowego na mięso i tłuszcze zwierzęce. Prace nad tym systemem są już daleko zaawansowane. Chcemy więc doprowadzić do elementarnego spokoju na rynku żywnościowym. Służy temu też zwiększenie importu żywności, przy jednoczesnym zmniejszeniu eksportu. Łącznie w wyniku decyzji podjętych w tym obszarze handlu zagranicznego nastąpi pogorszenie salda wymiany w stosunku do planu o ok. 2 mld 200 mln zł dewizowych. W sumie wartość importu artykułów rolnych i żywnościowych będzie w br. wyższa od wartości ich eksportu o 4 mld 400 mln zł dewizowych, czyli o 1 mld 400 mln dolarów. Istotnej pomocy udzieliły nam też bratnie kraje socjalistyczne, zapewniając dodatkowe dostawy artykułów rynkowych.

Nie zaniedbujemy i innych przedsięwzięć niezbędnych dla przywrócenia równowagi ekonomicznej kraju. Spośród nich zasadnicze znaczenie mają m. in. ● obniżenie nakładów inwestycyjnych, w tym przede wszystkim przez wstrzymanie części kapitałochłonnych inwestycji. Nie ulegną przy tym zmniejszeniu nakłady na budownictwo mieszkaniowe, ochronę zdrowia i inne priorytetowe cele, ● zaostrzenie oszczędności w budżecie państwa na wydatkach administracyjnych i innych, aby wygospodarować w br. ok. 30 mld zł i dalszych 40 mld zł w roku przyszłym, ● zapewnienie głębszych przesunięć w strukturze wytwarzania w kierunku zwiększania produkcji towarów na potrzeby rynku wewnętrznego i eksportu.

Rząd pracuje nad długofalowym programem wyprowadzenia kraju z obecnego kryzysu gospodarczego. Są trzy kierunki o zasadniczym znaczeniu dla wychodzenia z naszej trudnej sytuacji gospodarczej. Po pierwsze — wymaga to zapewnienia rozwoju rolnictwa i produkcji żywności, aby móc pomyślnie rozwiązywać problemy wyżywienia narodu. Po drugie — niezbędne jest rozwinięcie zdolności eksportowych naszej gospodarki do poziomu umożliwiającego pozyskiwanie wystarczających środków na uzasadniony import i spłatę zadłużenia. Po trzecie — konieczne jest usprawnienie funkcjonowania gospodarki tak, aby osiągnąć większą sprawność, elastyczność i efektywność w działalności przedsiębiorstw i instytucji gospodarczych, lepsze wykorzystywanie możliwości rodzimej nauki i osiągnięć postępu technicznego.

Przyszły plan 5-letni musi być przede wszystkim planem rozwoju rolnictwa i produkcji żywności. Przygotowywane są przedsięwzięcia mające na celu poprawę opłacalności produkcji rolnej. Ale sprawą bardziej złożoną jest rozwinięcie zdolności eksportowych kraju. Potrzebny jest nam corocznie przyrost eksportu rzędu 12—14 proc. w cenach stałych i będziemy musieli to osiągnąć. Trzeci kierunek działania o zasadniczym znaczeniu, to usprawnienie funkcjonowania gospodarki, czyli przygotowanie szeroko zakrojonej reformy gospodarczej.

Nieodzownym warunkiem pomyślnego rozwiązywania złożonych problemów rozwojowych kraju jest stabilizacja życia społecznego. Rząd konsekwentnie dąży do tego celu zapewniając realizację zawartych porozumień, tworząc warunki i przesłanki do partnerskiej współpracy organów rządowych i gospodarczych ze związkami zawodowymi, związkami twórczymi i organizacjami społecznymi.

Temu celowi służyło też moje spotkanie z Krajową Komisją Porozumiewawczą NSZZ „Solidarność". Rozmowy były konstruktywne i pożyteczne, choć nie wolne od kontrowersji. Temu służyło też spotkanie z komisją koordynacyjną branżowych związków zawodowych, na którym omówiliśmy wiele ważkich dla ludzi pracy zagadnień. Rząd pragnie tworzyć korzystne warunki dla rozwoju współpracy z całym ruchem związkowym.

Z zadowoleniem przyjęliśmy fakt, iż Sąd Najwyższy rozpatrzył odwołanie „Solidarności" od decyzji Sądu Wojewódzkiego i dokonał ostatecznej rejestracji związku. Dziś bardziej niż kiedykolwiek potrzebne jest zjednoczenie sił narodu dla przezwyciężenia powstałych trudności. Musimy wspólnie przeciwstawiać się tym, którzy pragnęliby istniejącą sytuację wykorzystywać do nasilania napięcia, do osłabienia naszego państwa i gospodarki narodowej. Będziemy konsekwentnie usuwać narosłe deformacje, poszerzać społeczną bazę socjalizmu, czynić wszystko, aby odbudować więź partii i władzy ludowej z klasą robotniczą i ogółem ludzi pracy. Uczyniliśmy już w tych sprawach w ostatnich miesiącach i tygodniach wiele, będziemy robić więcej, będziemy realizować i pogłębiać proces odnowy.

Z KRAJU

PRZEBYWAJĄCY 11 bm. w Łodzi premier J. Pińkowski, odwiedził fabrykę włókienniczą — ZPB im. Sz. Harnama. Premier spotkał się z aktywem fabrycznym, przedstawiając poczynania rządu zmierzające do poprawy zaopatrzenia rynku w żywność.

PRZEWODNICZĄCY Komisji Planowania przy RM, wicepremier H. Kisiel przyjął 11 bm. ministra handlu W. Brytanii, C. Parkinsona. Omówiono główne kierunki perspektywicznej współpracy gospodarczej między obu krajami.

WICEPREMIER M. Jagielski przyjął przebywającego w Polsce na rozmowach przewodniczącego sekcji amerykańskiej Polsko-Amerykańskiej Rady Gospodarczej, J. J. Robertsa. Poruszono zagadnienia stosunków gospodarczych ze szczególnym uwzględnieniem współpracy w dziedzinie rolnictwa i kompleksu żywnościowego.

W ZWIĄZKU z ukończeniem 70. roku życia, min. Janusz Wieczorek zwrócił się do prezesa Rady Ministrów z prośbą o zwolnienie z zajmowanego stanowiska szefa Urzędu Rady Ministrów, którym kierował bez przerwy przez okres 25 lat i przeniesienia na emeryturę. Premier przychylił się do tej prośby, wyrażając odchodzącemu serdeczne podziękowanie.

PREZES Rady Ministrów powołał mgr. Stanisława Marcinkowskiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej, na stanowisko szefa Urzędu Rady Ministrów.

W WARSZAWIE zostało podpisane porozumienie między NSZZ Pracowników Przemysłu Budowlanego i Spółdzielczości Budownictwa Mieszkaniowego a Ministerstwem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych. Porozumienie określa tryb i terminy realizacji wniosków i postulatów zgłoszonych przez załogi budowlane.

W OTWOCKU k. Warszawy odbyła się ogólnokrajowa konferencja założycielska NSZZ Pracowników Celnictwa.

11 BM. w Warszawie zakończyły się obrady I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ Pracowników Spółdzielczości Mleczarskiej. Był to zjazd założycielski nowej organizacji związkowej.

W ŚWIECIU nad Wisłą (woj. bydgoskie) odbył się 11 bm. zbiorowy pogrzeb 45 spośród 53 ofiar tragicznego pożaru na męskim oddziale Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Górnej Grupie. Ciała 8 ofiar pochowane zostały przez rodziny.

Z rządem o pracy rządu

(Dokończenie ze str. 1)

pracy, czasu pracy, technicznego wyposażenia. Są one głównym czynnikiem spadku wydobycia. Niedostatek energii w połowie wynika z opóźnionych remontów i w połowie — z niespodziewanych awarii, których powodem jest głównie zła jakość węgla oraz wyeksploatowanie znacznej części urządzeń energetycznych. Duże są też zaległości w dostawach surowców hutniczych i chemicznych, warunkujących rytmiczną pracę innych przemysłów oraz budownictwa.

W tych trudnych warunkach działalność rządu koncentruje się na trzech płaszczyznach. Pierwszą jest prowadzenie rozmów z załogami wszędzie tam, gdzie utrzymują się napięcia i konflikty. Drugą jest sterowanie bieżącymi zadaniami gospodarczymi, a trzecią — tworzenie zasad racjonalnego funkcjonowania gospodarki w przyszłości.

A. Kopeć zapowiedział, że w przyszłym tygodniu pod dyskusję publiczną będzie poddany projekt racjonowania żywności. Chodzi o te artykuły, jak mięso, tłuszcze, cukier, co do których ocenia się, że w najbliższych latach nie będzie można zrównoważyć popytu z podażą.

Mamy świadomość — stwierdził wicepremier — że nie uda się nam w pełni wykonać żadań tegorocznych. Chodzi jednak o to, by straty były jak najmniejsze, zwłaszcza w produkcji rynkowej oraz eksportowej, która warunkuje import niezbędny do normalnego funkcjonowania przemysłu i stabilizacji rynku, szczególnie spożywczego. Najbardziej potrzebne jest dziś działanie — na każdym stanowisku pracy. Pozwoliłoby to rządowi w większym stopniu skoncentrować się na pracach nad planem przyszłorocznym i całą następną 5-latką oraz na generalnych zmianach systemu zarządzania gospodarką.

Następnie A. Kopeć odpowiadał na liczne pytania dotyczące doraźnych i długofalowych zamierzeń rządu. Poinformował m. in., że we wszystkich resortach zbilansowano potrzeby i możliwości materiałowe i stosownie do tego zweryfikowano plany na IV kwartał. Za sprawę dużej wagi rząd uznaje lepsze zaspokojenie potrzeb rynku kosztem zmniejszenia o ok. 100 mld zł obciążeń inwestycyjnych. Projekt listy inwestycji zatrzymanych powinien być gotowy jeszcze w tym tygodniu.

W odpowiedzi na zarzut, że dotychczas nie przedstawiono społeczeństwu syntetycznej oceny przyczyn, które doprowadziły do kryzysu gospodarczego, A. Kopeć poinformował, że w przygotowaniu jest obecnie raport o stanie gospodarki narodowej, który będzie przedłożony Plenum KC PZPR.

CO SŁYCHAĆ?

Sir Robert Mayer, 101-letni filantrop pochodzenia niemieckiego, poślubił w tych dniach swą długoletnią towarzyszkę, 51-letnią Jacqueline Noble. Sir Robert zyskał na Wyspach Brytyjskich uznanie za swą działalność na polu propagowania muzyki, poważnej wśród młodzieży.

Z obrad Biura Politycznego

(Dokończenie ze str. 1)

we wiązać z posiłkami mięsnymi w stołówkach pracowniczych. Inny problem, to ustalenie cen za dania mięsne w restauracjach. Uznano za pożądane, aby propozycje w tych sprawach, po nadaniu im ostatecznego kształtu, zostały w ciągu kilku dni przedstawione społeczeństwu i poddane możliwie najszerszej konsultacji. Podkreślono, że rzeczą niezmiernie istotną jest pełne pokrycie zagwarantowanych przydziałów tych artykułów. Dlatego taką wagę przywiązuje się do prognozy hodowlanej, która na razie nie nastraja do optymizmu. **Kartki mogłyby być wprowadzone najprawdopodobniej od stycznia przyszłego roku.**

Na posiedzeniu akcentowano, że sprawą o podstawowym znaczeniu jest dążenie do normalizacji i rozwijania wszystkich dziedzin wytwórczości, przywrócenia właściwego tempa i rytmu pracy.

Proponowane zmiany sprzedaży samochodów

(Dokończenie ze str. 1)

I kwartale br. tym, którzy jeszcze pojazdów nie otrzymali. Oblicza się, że dotyczyłoby to w 1981 r. sprzedaży ok. 15 tys. aut.

W przyszłym roku większość samochodów, które zostaną sprzedane za złotówki, będzie przeznaczona na zrealizowanie zobowiązań wynikających z dawnych przedpłat. Łącznie na ich pokrycie trzeba będzie przeznaczyć w 1981 r. ok. 92 tys. samochodów (łącznie z autami za talony) oraz ok. 15 tys. aut, które będą rozprowadzane w ramach tzw. sprzedaży adresowej. Pozostałe — małe ilości samochodów będzie można w przyszłym roku kupić w trybie ekspresowym.

W latach 1982—90 zamierza się przeznaczyć do sprzedaży w jednolitym systemie przedpłat oszczędnościowych książeczek PKO rocznie po ok. 150 tys. samochodów, w tym ok. 100 tys. „fiatów 126 p". Niewątpliwie będzie to ilość znacznie mniejsza od spodziewanego popytu. Dlatego też placówki PKO, które mają przyjmować przedpłaty, będą miały określone limity. Zamierza się ponadto zastosować specjalne środki uniemożliwiające zakupywanie w ramach przedpłat przez rodzinę lub samodzielną osobę więcej niż jednego samochodu w czasie krótszym niż 4 lata od daty ostatniego odbioru pojazdu. Kontrolę przestrzegania tych zasad, mających przeciwdziałać spekulacyjnemu handlowi samochodów, zamierza się zapewnić przez odpowiednie uregulowanie przepisów rejestracji samochodów.

Wszystkie te propozycje już wzbudziły wiele zastrzeżeń w czasie konferencji prasowej.

Komunikat Południowej DOKP w Krakowie

W związku z nowymi ustaleniami dotyczącymi wyjazdów do NRD Ministerstwo Komunikacji w dniu 10 XI 1980 r. zawiesiło kursowanie następujących pociągów międzynarodowych:

◆ od dnia 11/12 listopada br. pociąg nr 488 relacji Kraków Gł. odjazd godz. 21.05 — Lipsk przyjazd godz. 11.29,

◆ od dnia 12/13 listopada br. pociąg nr 489 relacji Lipsk odjazd godz. 16.06 — Kraków Gł. przyjazd godz. 5.50.

Podróżnym, którzy nabyli bilety do tego pociągu, kasy zagraniczne stacji Kraków Gł. dokonają zwrotu należności lub uaktualnią bilety na inne pociągi kursujące do NRD. K-7684

Zamknięcie mostu na Wiśle w Nowym Brzesku

Rejon Dróg Publicznych w Krakowie zawiadamia, że most na rzece Wiśle w Nowym Brzesku, w ciągu drogi Słomniki — Nowe Brzesko — Ispina — został zamknięty dla ruchu kołowego do końca 1980 r., z uwagi na konieczność przeprowadzenia remontu podpór uszkodzonych podczas ostatniej powodzi oraz przez przepływające barki. Trasa objazdu dla obu kierunków: Nowe Brzesko — Cło — Niepołomice — Zabierzów Bocheński — Ispina, o długości 39 km.

7857

Ten pierwszy dzień „Solidarności"

(Dokończenie ze str. 1)

brady, wielu członków Komitetu Założycielskiego pozostaje jeszcze w Hucie. — „Warto się angażować — mówi M. Piszczek — przyszedł przecież czas działania „Solidarności". Wszyscy chcemy, by były tego widoczne dla załogi, dla Polski rezultaty". (bp)

W AKADEMII GÓRNICZO-HUTNICZEJ

Pawilon A-4, pokój 130. **Uczelniany Komitet Założycielski NSZZ „Solidarność" AGH.** Wczorajszy dzień przebiegał normalnie — rano odbyło się posiedzenie prezydium... Była oczywiście uroczysta wiązanka biało-czerwonych goździków. Omawiano przygotowania do wyborów, które biorąc pod uwagę skomplikowaną strukturę organizacyjną uczelni nie będą takie łatwe do przeprowadzenia, a także sprawę założenia konta bankowego w IV Oddziale Miejskim. Zebrano już składki za listopad, wypłacane są już zasiłki, działa Komisja Samopomocy Koleżeńskiej. Od tygodnia rozprowadzane są deklaracje członkowskie. Wczoraj właśnie przyniesione zostały wypełnione deklaracje z Wydziału Wiertniczo-Naftowego, Instytutu Informatyki, Instytutu Nauk Społecznych, Instytutu Elektroniki, Instytutu Matematyki, Instytutu Nowych Konwersji Energii, Zarządu Osiedla Studenckiego... Zaś instrukcje wyborcze odebrali przedstawiciele Instytutu Energochemii Węgla, Wydziału Ceramiki, Administracji, Studium Języków Obcych, Zakładu Doświadczalnego Aparatury Naukowej...

W kącie stoi wypożyczony z Uczelni na czas wyborów powielacz. Wczoraj po raz pierwszy odbył się kurs jego obsługi, na maszynie przepisywane są fragmenty rano ustalonego materiału do przedwyborczej dyskusji. Jest godzina 14, dzwoni telefon z Rady Uczelnianej ZNP — jutro odbędzie się posiedzenie Terenowej Komisji Odwoławczej przy Naczelniku Dzielnicy Kraków—Krowodrza rozpatrującej sprawę zwolnionego przed rokiem pracownika jednego z instytutów AGH. „Solidarność AGH-owska wysyła tam swojego rzecznika. (jb)

W MIEJSKIM PRZEDSIĘBIORSTWIE KOMUNIKACYJNYM

Do dnia wczorajszego — daty historycznego orzeczenia Sądu Najwyższego, spośród ok. 5,5-tysięcznej załogi **Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Krakowie** akces do „Solidarności" zgłosiło z górą 80 proc. zatrudnionych ludzi. Odwiedziliśmy siedzibę Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność" w MPK. Drzwi dosłownie nie zamykają się. To kolejni pracownicy chcą wstąpić do Związku.

Pytam przedstawicieli KZ czym się właściwie zajmują, słyszę, że „Solidarność" w MPK przede wszystkim pragnie w jak najszybszym czasie poprawić zaopatrzenie przedsiębiorstwa w części zamienne. Bez tego nie może być przecież sprawnej komunikacji w mieście. Komisja społeczna, działająca na terenie zajezdni tramwajowej w Podgórzu, 27 października przeprowadziła weryfikację taboru. Okazało się, że na trasy nie mogło wyjechać 46 przyczep i 28 wozów silnikowych, głównie z powodu niesprawnych hamulców.

Wprawdzie po przeprowadzonej przez dyrekcję akcji większość tramwajów wyremontowano, niemniej sytuacja ogólnie nie poprawia się. Pracownicy MPK nie chcą narażać społeczeństwa i wozić pasażerów niesprawnym taborem. „Solidarność" pragnie tu maksymalnie wesprzeć dyrekcję MPK w pracach na rzecz radykalnej poprawy. W tym celu „Solidarność" wystosowała dwukrotnie zaproszenie przyjazdu do miasta do min. Kępy, szefa resortu administracji, gospodarki terenowej ochrony środowiska, który odpowiada za komunikację miejską. Z kolei ostatnio przedstawiciele „Solidarności" zaproszeni zostali do Warszawy na 13 bm.

Pojedziemy do stolicy i będziemy się domagać powołania komisji resortowej na wysokim szczeblu, aby ta z kolei przybyła do Krakowa i na miejscu, naocznie przekonała się, jak niedobry jest stan transportu zbiorowego oraz jego zaplecza. (ja)

W „SPOŁEM" WSS

Zaledwie dwudziestokilkuletnia członkini Międzyoddziałowej Komisji Porozumiewawczej Komitetów Założycielskich NSZZ „Solidarność" w krakowskiej „Społem" WSS — Krystyna Grymek znajduje się na stanowisku elektronicznego przetwarzania danych. Podjęła działalność społeczną w „Solidarności", ale swoje zadania zawodowe musi wykonać bez opóźnień, jakichkolwiek zaległości.

— Jaki jest ten pierwszy dzień po ogłoszeniu werdyktu Sądu Najwyższego? — powtarza machinalnie pytanie. I po krótkim namyśle odpowiada: — Podobny do wszystkich poprzednich w ciągu całego miesiąca istnienia „Solidarności" w krakowskim środowisku „społemowskiego" handlu, tylko już w bardziej optymistycznym nastroju. Wylicza sprawy dziś załatwione... Odbyła telefoniczną rozmowę z Oddziałem „Społem" w Skawinie na temat terminu zebrania wyborczego do tamtejszego Komitetu Założycielskiego „Solidarności"... Rozmawiała z Oddziałem Produkcji Piekarniczej w sprawie otwarcia konta bankowego dla KZ „Solidarność"... Omówiła z przedstawicielem RZ Zw. Zaw. Prac. Handlu i Spółdzielczości potrzebę nadzorowania sprzedaży wiktuałów w kiosku pracowniczym przy pl. Matejki... Przyjęła kilka deklaracji członkowskich do „Solidarności"... Uczestniczyła z członkami Międzyoddziałowej Komisji Porozumiewawczej KZ NSZZ „Solidarność" Danutą Łacheta-Kubasową i Idzi Suderem w przygotowaniach do konferencji prasowej w najbliższy piątek na temat oceny warunków pracy handlu i produkcji „Społem" WSS oraz trudności zaopatrzeniowych rodzących konflikty społeczne...

A więc, dzień pod znakiem mnóstwa problemów organizacyjnych młodej w handlu „społemowskim" organizacji związkowej, angażującej się całym sercem w kłopoty 15-tysięcznej załogi. Nic dziwnego, trzeba wszystko dopiąć na ostatni guzik, tym bardziej, że licząca prawie 7 tys. organizacja „Solidarności" w krakowskiej „Społem" rozrasta się, z każdym dniem przystępują do niej dalsi zwolennicy.

W KRAKOWIE

Przed 80 laty
12 XI 1900 r.

● Ostatnio coraz większym niebezpieczeństwem dla starych, zabytkowych domów stają się ustawy budowlane. To wychodzi rozporządzenie, aby schodki zewnętrzne przed bramami kasować, to żeby każdy dom posiadał bramę wjezdną, burzy się więc stare, piękne portale i przerabia wejścia. To każą przerabiać schody prowadzące na piętra; to wymagają zamiany ganków drewnianych na marmurowe krużganki; to znowu warunek ogniotrwałości wymaga wyrzucenia zabytkowego stropu drewnianego; to ścieńcza się ściany — dla zyskania miejsca... To przychodzą regulacje ulic i ich rozszerzenie. Wydawane są wreszcie nakazy przerobienia całych domów, pod grozą zamknięcia i uznania ich za ruinę. Mógłbym okazać zdjęcia rysunkowe bardzo pięknych wnętrz kamienic krakowskich, które jeszcze znałem, a które z urzędu polecono zburzyć i przebudować, tak że zniknęły bez śladu. Policja bezpieczeństwa grozi obecnie szczególnie wielkim niebezpieczeństwem „Szarej kamienicy", jednej z najbardziej charakterystycznych świeckich budowli w Krakowie. Jeśli wydane zostanie polecenie jej urzędowego zmodernizowania, bez przesady powiedzieć można, że zmieni się i wypaczy fizjonomia naszego Rynku.

Zapis Stanisława Tomkowicza Rkps

ODSŁONIĘTO DWIE KRYPTY

Odnowa i badania archeologiczne kościółka św. Idziego

Położony na wschód od wzgórza wawelskiego, między ul. Grodzką i Podzamcze, kościółek św. Idziego zwraca teraz uwagę oplatającymi go rusztowaniami. Trwa remont prowadzony przez krakowskie PKZ-y. Budowla uzyska nową elewację i dach, naprawi się sygnaturkę, zainstaluje się rynny.

Ten wrośnięty w pejzaż podwawelski i szlak Drogi Królewskiej kościółek wzniesiony został z początkiem XIV w. z fundacji Władysława Łokietka i jego żony Elżbiety. Początkowo znajdował się pod patronatem rodu Tenczyńskich i benedyktynów z Sieciechowic, którzy z czasem prawo do niego przekazali Uniwersytetowi krakowskiemu. Ostatecznie w 1595 r. przejęty został przez dominikanów. Wtedy to nastąpiła przebudowa przez podwyższenie murów, przedłużenie o jedno przęsło i przesklepienie nawy. Gotycka budowla w ciągu wieków wzbogacona została elementami architektury, a także wyposażeniem i wystrojem w różnych stylach, począwszy od późnego renesansu.

Przypomnijmy, że legenda mówi o istnieniu na tym miejscu jeszcze znacznie wcześniejszego kościółka, również pod wezwaniem św. Idziego. Miał być ufundowany przez księcia Władysława Hermana i jego żonę Judytę, jako wotum dziękczynne po urodzeniu upragnionego syna — Bolesława III Krzywoustego.

Korzystając z obecnego remontu Muzeum Archeologiczne pod naukowym nadzorem dyr. dr. K. Radwańskiego dokonuje badań, czy istotnie można brać pod uwagę istnienie tu kościółka z końcem XI w., czy na początku XII w. Dokonano 6 wykopów na zewnątrz i wewnątrz budowli.

Jak informuje nas kierujący badaniami **mgr M. Cwetsch** w pełni potwierdza się czas wzniesienia budowli w I połowie XIV w. Natomiast dotąd nie potwierdza się, że był tu jeszcze wcześniejszy kościółek. Nie przemawia za tym zwłaszcza faktura, typowo gotyckich murów, brak romańskich wątków.

W trakcie wykopów odsłonięto dwie — trudno stwierdzić, kiedy przedtem po raz ostatni otwierane — krypty: jedną starszą pod prezbiterium, drugą w części zachodniej nawy, prawdopodobnie późnobarokową, związaną z przebudową (przedłużenie o 3 m w stronę zachodnią) korpusu kościoła, być może z końcem XVII w. lub na początku XVIII w. Krypta pod prezbiterium okazała się pusta. Wszystko wskazuje na to, że chowani tu zmarli dominikanie przeniesieni zostali do krypt kościoła Dominikanów przy dzisiejszym pl. Dominikańskim. W krypcie pod nawą znajdują się natomiast trumny zdobione, co wskazuje na to, że pochowane są tu zmarłe osoby świeckie.

Muzeum Archeologiczne kontynuuje badania. (bp)

Fot. Jadwiga Rubiś

Z obrad komisji RN m. Krakowa

I w muzealnictwie i w szkolnictwie — niewesoło

Wczoraj obradowała pod przewodnictwem Andrzeja Kurza Komisja Nauki, Kultury i Oświaty Rady Narodowej m. Krakowa dyskutując nad dwoma grupami tematów. Pierwsza dotyczyła krakowskiego muzealnictwa, druga szkolnictwa podstawowego i sytuacji bytowej środwiska nauczycielskiego na wsi.

PROBLEM MUZEALNICTWA wywołał długą i minorową w tonie dyskusję. Sytuacja krakowskich muzeów w większości wypadków wygląda bardzo źle jeśli idzie o zasoby lokalowe, warunki przechowywania zbiorów, ilość i wysokość wynagrodzenia kadry pomocniczej i technicznej, zabezpieczenie kolekcji itp. W Krakowie znajduje się jedna czwarta polskich zasobów muzealnych i tylko ten jeden fakt uświadamia rozmiar i ważkość problemu. Krakowskie muzealnictwo ze swej tradycji jest przede wszystkim humanistyczne. Być może dlatego nieco zeszły z powszechnej uwagi sprawy muzeów naukowych, które szczególnie ostro pojawiły się w czasie wczorajszych obrad. Zarówno zakres jak i waga poruszonych w ich czasie spraw skłaniają nas do tego, iż w najbliższym czasie omówieniu ich poświęcimy więcej miejsca.

W SZKOLNICTWIE oczekującym ostatecznych decyzji o kształcie jego modernizacji, nadszedł czas zbilansowania dwuletniego wysiłku reformatorskiego, związanego z wprowadzaniem nowego programu do klas I—III. Złożona radnym przez wicekuratora M. Noworytę informacja tylko fragmentami brzmiała optymistycznie. Realizacja zamierzeń oświatowych napotyka na szereg trudności. Przykładowo w szkołach podstawowych, w klasach początkowych powstała niekorzystna prawidłowość: placówki miejskie, zwłaszcza w nowych osiedlach krakowskich są przeciążone nadmierną ilością uczniów (50 proc. uczniów kl. I—III uczy się na II i III zmianie) przy stosunkowo niezłej obsadzie nauczycielskiej. Natomiast na wsiach szkoły nie narzekają na przepełnienie, za to coraz trudniej zjednać dla nich nauczycieli z odpowiednim przygotowaniem. Braki kadrowe w niektórych gminach przybierają rozmiary dramatyczne, co rzutuje negatywnie na proces wyrównywania poziomu nauczania pomiędzy ośrodkami miejskimi i wiejskimi.

Mimo starań w województwie m. krakowskim należałoby zatrudnić 80 nauczycieli dla klas początkowych. Poprawa nastąpi w przyszłym roku, gdy z WSP wyjdą pierwsi absolwenci, kierunku nauczanie początkowe. Kwestia ta łączy się niezmiennie z zagwarantowaniem mieszkań pedagogom na wsiach. Na terenie gmin 991 nauczycieli korzysta z mieszkań wynajmowanych, które najczęściej nie odpowiadają nawet przeciętnemu standardowi, generalnie w Krakowskiem co piąty pedagog nie ma własnego mieszkania. Sytuacja wymaga przedsięwzięć organizatorskich. We Wroninie, Jeziorzanach, Skomielnej Czarnej zaadaptowano opuszczone budynki szkolne. Rozwiązywanie tych kwestii powinno jednak następować poprzez budowę nowych domów nauczyciela, co nie jest możliwe ze względu na ograniczone możliwości inwestycyjne. (e,w)

Lajkonik

KGL „Lajkonik" z gry 1219 z dnia 9 XI 80 r. płaci:

DUŻY: „4" — 2.922 zł, „3" — 122 zł, „2" — 10 zł, band. (5314) — 1.000 zł.

MAŁY: „5" — 1.038 zł, „4" — 79 zł, „3" — 16 zł, band. (5666) — 800 zł.

Administracja ma się dobrze...

POŁOWA PAŹDZIERNIKA. Telefon lokatora do administracji osiedla Wrocławska.

— Proszę pani, pękł mi kaloryfer, leje się woda...

— A dlaczego pan do nas dzwoni, to trzeba na Pogotowie Ciepłownicze...

— Skąd mam wiedzieć, gdzie trzeba. Uważam, że to sprawa administracji.

— No dobrze, ja im dam znać, ale pan niech zatelefonuje do KPISiE żeby panu dali nowy grzejnik.

— Proszę pani, ja nie wiem co to jest KPISiE, przecież to także chyba do Was należy?

— No dobrze, zapiszę.

POCZĄTEK LISTOPADA. Wizyta lokatora w pomieszczeniach administracji osiedla Wrocławska.

— Proszę pana, z górą dwa tygodnie temu pękł mi kaloryfer. Pogotowie zdjęło grzejnik, rury zatkało i na tym koniec. Kiedy wreszcie będę miał wymieniony grzejnik?

— Proszę pana, my mamy tyle awarii tych grzejników (chodzi o cienkie, blaszane grzejniki tzw. panelowe — przyp. mój), dosłownie nie ma dnia, by ktoś z dwóch bloków przy Mazowieckiej nie dzwonił do nas. Jeden lokator to nawet ma już nawalone cztery grzejniki na pięć jakie miał w mieszkaniu. My zawiadamiamy KPISiE, ale oni nie mają grzejników, tzn. mają ich ale mało, tylko do nowych domów. Zresztą obiecali, że będą w tych dwóch domach wymieniać na żeliwne.

— Czy, wobec powszechności awarii, ciągłych pęknięć, wzywania pogotowia, straty ludzkiego czasu, nerwów, stałych interwencji, nie lepiej wymienić wszystkie grzejniki?

— Lepiej, ale wie pan my mamy kłopoty, oni też. Zresztą powiem panu, iż jest postulat, aby lokatorzy sami sobie wymieniali grzejniki, a my im potem jakoś to będziemy uwzględniać w czynszu. Nie wiem tylko czy CZSBM się zgodzi.

— A skąd ludzie mają wziąć kaloryfery, fachowców, skoro wy — powołani do takich działań — nie możecie tego załatwić.

— E, proszę pana, ludzie to sobie jakoś zawsze poradzą.

TYDZIEŃ PÓŹNIEJ — listopad. Telefon do administracji osiedla Wrocławska.

— Proszę pana, nadal nie mam grzejnika, na dodatek nie działają, chyba zapowietrzone, kaloryfery w dwóch pokojach. Zimno w domu jak diabli.

— Ja zapiszę, ale wie pan my nie mamy ludzi. Nie wiem kiedy przyjdą. Na razie niech pan sobie podgrzewa „słoneczkiem", albo może zapali w piekarniku...

Dialog trwa. Administracja ma się dobrze! (jl).

Interweniowaliśmy i...

w związku z naszą notatką, dotyczącą skrócenia godzin handlu w sklepie spożywczym nr 020 przy ul. Wielickiej obok pętli tramwajowej, zastępca dyr. Oddziału Podgórze „Społem" mgr B. Samborek pisze, że sklep ten pracował we wrześniu do godz. 17, ze względu na niepełne zatrudnienie.

OD RED.: Owa placówka zamykana była już o godz. 17 również przez cały październik, a i obecnie sytuacja nie uległa poprawie. Rozumiemy trudności handlowców, jednakże wyjaśnienie dyr. Samborka niczego do sprawy nie wnosi. (jś)

NOTATNIK KRAKOWSKI

DZIŚ O GODZINIE:

✱ **17** — ZDK, os. Złota Jesień 13 — mgr R. Lijowski — „Podstawy systemu prawnego i organy ochrony prawnej — elementy odpowiedzailności karnej".

✱ **18** — Aula PSM, ul. Józefińska 10 — „Popularne koncerty kameralne" — „Klasycy wiedeńscy". Wykonawcy: B. Śliwicka — skrzypce, H. Zarzycki — wiolonczela, J. Baster — fortepian, Zb. Melanowski — prowadzenie.

✱ **18** — ZNP, ul. Sienkiewicza 27 — Otwarcie wystawy amatorskiego malarstwa Zofii Jasińskiej.

✱ **18.30** — KDK, s. 115 — prof. Wł. Hodys — „Manieryzm i barok europejski".

✱ **19** — ul. Kopernika 7 — Pol. Tow. Lekarskie, Tow. Internistów Polskich i Pol. Tow. Endokrynologiczne: prof. dr Zb. Szybiński i dr J. Sieradzki — „Sztuczna trzustka".

✱ **19** — Klub Literatów, ul. Krupnicza 23 — W 150. rocznicę Powstania Listopadowego — W. P. Szymański — „Senator" — fragment powieści „Chwila bez godziny" czyta J. Adamski.

✱ **19** — KMPiK, Mały Rynek 4 — Projekcja francuskich filmów kr.metraż. w oryginalnej wersji.

✱ **19** — Instytut Francuski, ul. Jana 15 — Film „Des enfants gates" (1977). Powtórzenie 13 bm. o 19-ej.

✱ **19** — „Starówka", ul. Szczepańska 5 II p. — mgr inż. R. Zawadzki — Mombasa — największy port Afryki Wschodniej.

JUTRO O GODZINIE:

✱ **16** — MDK, ul. Czackiego 11 — Wieczór poezji Jana Kochanowskiego — spotkanie z aktorami Starego Teatru.

✱ **18** — SARP, ul. św. Jana 11 — prof. dr hab. arch. B. Lisowski — „Architektura nowych uniwersytetów na świecie" cz. III.

A POZA TYM:

✱ **W Klubie Środowiskowym** w Pychowicach — (do 16. XI. br.) wystawa modeli latających Ryszarda Dzięgla.

NSZZ „Solidarność"

Spotkanie kuratorów i nauczycieli

W czwartek 13 bm. w domu socjalnym Akademii Górniczo-Hutniczej przy ul. Reymonta 15, o godz. 17 rozpocznie się, organizowane przez NSZZ „Solidarność", spotkanie nauczycieli województwa miejskiego krakowskiego ze wszystkich szkół z kuratorami naszego okręgu, poświęcone problemom tego środowiska.

Dlaczego opóźnia się uruchomienie nowych central telefonicznych?

Na początku września br. pisaliśmy na temat ostatniego etapu modernizacji krakowskiej sieci telefonicznej, który według prognoz Dyrekcji Okręgu Poczty i Telekomunikacji w Krakowie miał być zakończony w ostatniej dekadzie listopada br. Sprawa dotyczyła likwidacji ostatnich już starych central w Dębnikach, Woli Duchackiej i Podgórzu (łącznie 24 tys. numerów) i podłączenia ich do nowych zespołów automatycznych, co jak wiadomo poprawiłoby znacznie łączność abonentów w tych rejonach miasta.

Mamy wprawdzie dopiero początek listopada, ale nasi Czytelnicy zainteresowani tą modernizacją i śledzący z uwagą postępy robót, wyrażają wątpliwość, co do dotrzymania tego terminu. A zatem raz jeszcze zwróciliśmy się do Dyrekcji Okręgu Poczty i Telekomunikacji o wyjaśnienie w tej sprawie. Jak się okazuje zamiana starych central na automatyczne nie będzie możliwa do końca listopada.

Przyczyną opóźnienia jest zwłoka w dostawie kabli, a przede wszystkim brak tzw. mocy przerobowej Krakowskiego Przedsiębiorstwa Robót Telekomunikacyjnych, które przeżywa ostatnio poważne trudności kadrowe. Jego ekipy były ponadto we wrześniu i październiku wielokrotnie kierowane na awaryjne odcinki robót związanych z modernizacja układów komunikacyjnych w naszym mieście. Nie mniej, jeszcze w tym roku roboty mają być zakończone, a Dyrekcja czyni starania, aby już w pierwszych dniach stycznia 1981 wszystkie wspomniane wyżej centrale zostały podłączone do sieci automatycznej.

Mamy nadzieję, że jest to już termin ostateczny. (aż)

Terminy ferii szkolnych

Ministerstwo Oświaty i Wychowania poinformowało o terminach ferii w tym roku szkolnym. Oto one:

● **Przerwa świąteczna z okazji Bożego Narodzenia dla uczniów szkół podstawowych i średnich — w dniach 22—27 grudnia;**

● **Ferie zimowe: dla uczniów szkół podstawowych — od 19 do 31 stycznia włącznie, a dla uczniów szkół średnich — od 2 do 14 lutego;**

● **Przerwa wiosenna dla uczniów wszystkich szkół — od 16 do 21 kwietnia.**

Rozpoczęcie nowego roku szkolnego 1981/1982 nastąpi dla wszystkich uczniów w tym samym terminie — 1 września.

Jeśli zapadnie decyzja wprowadzenia od 1 stycznia wolnych sobót w szkołach — zaistnieje konieczność przedłużenia nauki w czerwcu 1981. W związku z tym dokładna data zakończenia bieżącego roku szkolnego nie jest jeszcze znana.

Co-Gdzie-Kiedy?

(Dokończenie ze str. 4)

Różne

Zoo (Lasek Wolski) od 9 do 17
Ogród Botaniczny (Kopernika) od 9 do zmroku

Radio

PROGRAM I

Wiadomości: 15, 19, 20, 21.30, 22, 23, 0.01, 1, 2, 3, 4, 5

16.00 Muz. i aktualności. 17.00 Polemiki. 17.30 Radiokurier. 18.00 Aud. publ. 18.25 Nie tylko dla kierowców. 18.33 Kiermasz pols. pios. 18.25 Przeboje sprzed lat. 19.40 Rytmy lud. Serbii i Chorwacji. 20.05 Śladem naszych interwencji. 20.10 Ork. w rep. popularnym. 20.40 Transm. meczu piłk. Polska — Hiszpania. 21.45 d.c. transm. 22.55 Tu Radio Kierowców. 23.00 Wita Was Polska. 23.15 WOSPRiTV dla słuchaczy w kraju i za granicą.

PROGRAM II

16.00 Klasycy muz. rozr. — H. Mancini. 16.10 M. Musorgski — Obrazki z wystawy. 16.40 Pierwsza lekcja geometrii — opow. O. Crohmalniceanu. 17.01 Z aktors. śpiewnika. 17.20 Faul — słuch. A. Kapczy. 18.25 Plebiscyt St. Gama. 18.30 Echa dnia. 18.40 Świat i my — mag. 19.00 Utw. A. Skriabina. 19.40 Dom i my. 19.50 Len roślina opłacalna. 20.00 Młodzi pokolenie Polski Lud. — St. Młodych. 20.20 I. Dan — Hikari Goke (Świetlisty mech). 21.40 Śpiewa F. von Stade. 22.00 Przegl. film. Kamera. 22.15 Szkic do portretu — T. Nowaka. 22.30 Mag. studencki. 23.35 Co słychać w świecie. 23.40 Jazz.

PROGRAM III

17.05 Muz. poczta UKF. 17.40 Z mojej płytoteki. 18.10 Polit. dla wszystkich. 18.25 Czas relaksu. 19 Codz. pow. w wyd. dźwięk.: G. Markow — Syberia. 19.35 Opera tyg., 19.50 Następny do raju — odc. opow. M. Hłaski. 20 Dym z papierosa. 20.30 Dobry sposób na spędzenie wieczoru — recital A. Burton. 21 Sztuka L. Stokowskiego. 22.08 Gwiazda siedmiu wiecz., 22.15 Trzy kwadranse jazzu. 23 Kalendarz — wiersze o porach dnia. 23.05 Kwartety Mozarta dedykowane Haydnowi.

PROGRAM IV

Wiadomości: 16.40, 22.55.

16.45 Z fonoteki Stereo (Kr). 17.20 W obronie kraju (Kr). 17.35 Pols. zesp. instrument. (Kr — Stereo). 17.45 Trybuna lit. (Kr). 18.15 Gra A. de Larrocha (Kr). 18.25 Czego oczekujemy od nauki. 18.45 Pomnik lotnictwa w Warce. 19.00 O zdrowie człowieka. 19.15 Lekc. jęz. hiszp. 19.30 St. Stereo zaprasza. 21.20 W. Conover przedstawia. 21.50 NURT — elementy wiedzy o sztuce. 22.15 Wersje i kontrowersje.

Dziś w Barcelonie

KONFRONTACJA POLSKICH PIŁKARZY z gospodarzami mistrzostw świata

ZA 25 dni piłkarska reprezentacja Polski stanie przed najważniejszą tegoroczną próbą — meczem z Maltą zainaugurują swój udział w eliminacjach mistrzostw świata. Zanim do tego dojdzie, podopiecznych Ryszarda Kuleszy oczekują jeszcze dwa sprawdziany — dziś w Barcelonie z gospodarzami finałów MŚ'82 Hiszpanami, a 19 bm. na boisku Hutnika w Krakowie z drużyną Algierii.

Ponieważ Algierczycy nie zaliczają się do wymagających rywali prawdziwą wartość jedenastki „biało-czerwonych" poznamy właśnie dzisiaj. Do Barcelony udali się niemal wszyscy aktualnie najlepsi polscy piłkarze. Z ewentualnych kandydatów do występu przeciwko Malcie zabrakło jedynie grającego w belgijskim Lokeren **Grzegorza Laty.** W siedemnastoosobowej kadrze znaleźli się m. in. trzej wiślacy **Skrobowski, Lipka i Iwan,** są także zawodnicy Widzewa — **Młynarczyk** (będzie strzegł dostępu do naszej bramki), **Żmuda, Boniek** i **Smolarek** oraz dwaj debiutanci — **Matysik** z Górnika Zabrze i **Walczak** z gdyńskiego Bałtyku.

A co w obozie przeciwników Polaków? Po niepowodzeniach w finałach mistrzostw Europy (przypominamy, że Hiszpanie przegrali po 1:2 z **Anglią** i **Belgią,** zremisowali 0:0 z **Włochami** i zajęli tym samym ostatnie miejsce w grupie, doszło do zmiany na stanowisku selekcjonera reprezentacji. **Ladislao Kubalę** zastąpił trener drużyny olimpijskiej, znany w latach sześćdziesiątych internacjonał, **Jose Ermilio Santamaria** i od razu rozpoczął budowę zespołu z myślą o finałach MŚ. Dlatego m. in. w ostatnich spotkaniach z Węgrami (2:2) i NRD (0:0) barw kraju broniło kilku młodych graczy — 19-letni **Tendillo** (Walencja), **Joaquin** (Sporting Gijon), **Moran** (Betis Sewilla). Nowymi twarzami w teamie Santamarii są również 27-letni pomocnik Realu Sociedad San Sebastian **Alonso,** jego kolega klubowy prawy obrońca **Celayeta** oraz skrzydłowy FC Sewilla **Montero.** Oczywiście w jedenastce hiszpańskiej występuje nadal kilku rutyniarzy — bramkarz **Arconada** i pomocnik **Zamora** z Realu San Sebastian, libero **Alesanco** z Barcelony, **Gordillo** (Betis Sewilla) czy **Juanito** (Real Madryt). A trzeba pamiętać, że w każdej chwili do dyspozycji selekcjonera pozostają tak znani zawodnicy jak **Migueli, Asensi** i **Quini** z Barcelony, **Santillana** (Real Madryt), **Saura** (Walencja) oraz **Satrustegui** (Real San Sebastian).

Dodatkowym sprzymierzeńcem Hiszpanów w dzisiejszym pojedynku z Polakami będzie aura. U nas w kraju zimno, śnieg, a na Półwyspie Iberyjskim piękna pogoda (temperatura +19° C). Liczymy jednak, że „biało-czerwoni" zaprezentują grę satysfakcjonującą kibiców, którzy dzięki transmisji telewizyjnej (początek o godz. 20.25 w pr. I) będą mogli śledzić poczynania obu zespołów. **(js)**

✸

Trener **R. Kulesza** podał skład reprezentacji Polski. Pojedynek na stadionie Espanolu rozpoczną „biało-czerwoni" w zestawieniu: **Młynarczyk — Dziuba, Żmuda, Janas, Walczak — Lipka, Skrobowski, Boniek, Ciołek — Iwan, Smolarek.**

Sędzią głównym meczu będzie Belg **Roger Schoeter.**

✲

TAKŻE dziś w Mielcu odbędzie się spotkanie drugich zespołów Polski i Hiszpanii.

WARSZAWA. W 13 kolejce spotkań hokejowej ekstraklasy uzyskano następujące rezultaty: **Legia — Podhale 3:4, Naprzód — Zagłębie 3:3, GKS Tychy — Baildon 10:3, ŁKS — Budowlani 2:2.** Na czele tabeli znajduje się nadal **sosnowieckie Zagłębie,** które zgromadziło 22 pkt.

WROCŁAW. Pojedynek I ligi siatkarzy Gwardia — Resursa Łódź zakończył się triumfem **gospodarzy 3:0.** W innym meczu pierwszoligowym rozegranym w Sosnowcu Płomień przegrał z **Legią 1:3.** Liderem rozgrywek jest **warszawska Legia** — 4 pkt.

LONDYN. Zwycięstwem nad Francuzem Christophem Rogerem Vasselinem **6:4, 6:4** zainaugurował udział w tenisowym turnieju Grand Prix Polak **Wojciech Fibak.**

SZTOKHOLM. Ostatni finał tenisowego turnieju Grand Prix rozgrywany w deblu zakończył się sukcesem pary **P. McNamee — H. Guenthardt.** W decydującej grze duet australijsko-szwajcarski wygrał z Amerykanami S. Smithem i B. Lutzem **6:7, 6:3, 6:2.**

WIEDEŃ. Po 11 rundach międzynarodowego turnieju szachowego prowadzą radzieccy arcymistrzowie **A. Bieljawski** i **B. Spasski,** obaj z dorobkiem 8 pkt.

W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE

Notatnik sportowca

CLEPARDIA przyjmuje **zapisy do sekcji dżudo** dziewcząt i chłopców. Zgłoszenia przyjmowane są codziennie w godz. 18—20 przy ul. Zawadzkiego 5.

✲

WANDA ogłasza **nabór do sekcji siatkówki chłopców.** Przyjmowani są kandydaci urodzeni w latach 1965—67. Zgłoszenia: ul. Bulwarowa 8 w godzinach popołudniowych.

✲

SEKCJA strzelecka Wawelu przyjmuje kandydatów — dziewczęta i chłopców — urodzonych w latach 1964—67. Informacje i zgłoszenia: ul. Zwierzyniecka (hala sportowa) w godz. 15—18.

✲

STUDENCKI Klub Narciarski Firn urządza w dniach 15 i 16 bm. **giełdę sprzętu narciarskiego** w klubie Karlik przy ul. Reymonta 17. Giełda czynna będzie w godz. 10—18.

MONROVIA. Dzięki remisowi **0:0** z Gambią uniknęli piłkarze Liberii aresztu, który groził im w razie porażki.

O krakowskim sporcie w latach 1918-39 (III)

Ze ślizgawki do... „kozy"

RUDOLF WACEK — jeden z nielicznych znawców wszelkich tajników galicyjskiej kultury fizycznej, snując swe barwne wspomnienia sportowe, pisze we wstępie do nich: *„Schyłek ubiegłego stulecia. W jednym z rządowych gimnazjów Małopolski odbywała się konferencja profesorska, na której sądzono dwie sprawy dyscyplinarne uczniów tego zakładu. Przekroczenia były bardzo poważne: dwóch uczniów widziano na „Ptaszniku z Tyrolu", trzech innych złapano na ślizgawce! Z winowajcami załatwiono się krótko: tęatromani dostali po 8 godz. szkolnego aresztu (tzw. „kozy"), sportowcy — po 12 godz.! Tych ostatnich „dobił" nauczyciel gimnastyki stwierdzeniem: dostaną jeszcze zapalenia płuc...".*

Wprawdzie przytoczony urywek wspomnień dotyczy okresu nieco odleglejszego niż ten, którym się zajmujemy, ale oddana w nim atmosfera „życzliwego zrozumienia" dla sportowych ciągotek młodzieży, bardzo długo jeszcze dominowała wśród naszego społeczeństwa. Nic więc dziwnego, że prasa krakowska pisała w 1919 r.: *„Wszędzie rozumieją i uznają należycie znaczenie sportów zimowych dla rozwoju fizycznego młodzieży, wszędzie tylko nie u nas, w stołecznym mieście Krakowie. Ale jeśli spragniona ruchu młodzież wyszuka sobie gdzieś na uboczu kilkumetrową pochyłość i na niej się saneczkuje, to zaraz znajdą się magistraccy funkcjonariusze i z nigdy u nich nie spotykaną gorliwością zasypują te miejsca piaskiem i wyrębują toporami. Nie wolno! Na domiar złego, nasz „kochany" Magistrat zakazał młodzieży naszej używania wolnej części Błoń na cele gier sportowych".* W tych warunkach uzyskanie terenu pod boisko piłkarskie, które niejako nobilitowało każdy klub sportowy, wymagało od działaczy klubowych wyjątkowych talentów organizacyjno-dyplomatycznych. Z tymi talentami nie było chyba tak źle, skoro w 1922 r. na 14 boisk oparkanionych, jakie znajdowały się w całej Polsce, Kraków posiadał aż 4 (Cracovia, Jutrzenka, Maccabi i Wisła), zaś Warszawa tylko jedno, gdyż tamtejszy Magistrat — zdaniem ówczesnej prasy krakowskiej — *„na takie dzikie zabawy, jak to oni nazywają sport piłki nożnej, gruntów odpowiednich dać nie może".*

Dzięki dalszym zabiegom działaczy sportowych, w czerwcu 1925 r. uruchomiono już 10 boisko piłkarskie, zaś w dwa lata później oddano do użytku — kosztem prawie półtora miliona zł! — gmach YMCA (dzisiejszy MDK), w którym znajdowała się jedyna kryta pływalnia międzywojennego Krakowa. Ponadto w marcu 1933 r. Kraków posiadał: 4 boiska z bieżnią, 15 boisk bez bieżni, 27 sal gimnastycznych, 18 kortów tenisowych, 2 pływalnie otwarte i 6 strzelnic, w tym jedyna kryta strzelnica w Polsce posiadająca sztuczne oświetlenie, oddana do użytku w październiku 1932 r. kosztem 27 tysięcy zł. Wreszcie w maju 1937 r. zakończono pierwszy etap budowy Miejskiego Parku Sportowego, zlokalizowanego na obszarze 26 ha (dzisiejszy stadion la Cracovii oraz kąpielisko przy al. 3 Maja).

Jednak, mimo ilościowego wzrostu obiektów sportowych, brak opieki nad sportem ze strony władz miejskich, coraz wyraźniejsze dążenia kół sanacyjnych do militaryzacji kultury fizycznej, wreszcie antyrobotnicze tendencje kierownictwa OUWF i PW w Krakowie, stojącego na stanowisku, że najwięcej zła w Polsce przynosza małe kluby, „ponieważ na czele pewnego klubu takiego stał murarz, a referentem sportowym był czeladnik rzeźniczy" — doprowadziły pod koniec lat trzydziestych do wyraźnego obniżenia się poziomu krakowskiego sportu. W marcu 1939 r. prasa miejscowa alarmowała: *„Sytuacja sportu krakowskiego stała się obecnie tak opłakana, że jeśli ratunek nie przyjdzie możliwie najprędzej, to wówczas pomoc może się okazać w ogóle spóźnioną"!*

RYSZARD WASZTYL

CO GDZIE kiedy?

12 LISTOPADA — **ŚRODA** Renaty Witolda

Teatry

Słowackiego 19.15 Mewa. **Miniatura** (pl. św. Ducha 2) 19.30 Polowanie na kaczki. **Modrzejewskiej** 19.15 Lot nad kukułczym gniazdem, **Scena Forum** 17 Głosy Przeszłości. **Kameralny** 19.15 Emigranci. **Bagatela** 19.15 Indyk. **Ludowy** 19.15 My, niżej podpisani. **Muzyczny** (ul. Lubicz 48) 19.15 Ptasznik z Tyrolu.

Kina

Kijów 15.45, 18, 20 Bez skrupułów (fr. l. 15). **Uciecha** 15.45, 18, 20.15 Proces poszlakowy (jap. l. 18). **Warszawa** 16 Grzeszny żywot Franciszka Buły (pol. l. 15), 19 Moskwa nie wierzy łzom (radz. l. 15). **Wolność** 15.45, 20 Cudze pieniądze (fr. l. 15), 18 Constans (pol. l. 15). **Wanda** 15.30, 18, 20.15 Hair (USA l. 15). **Mł. Gwardia** 15.15, 20 Trzy kobiety (USA l. 18), 17.45 Bilans kwartalny (pol. l. 15). **Wrzos** (Zamojskiego 50) 15.45, 18, 20 Lawina (USA l. 15). **Świt** (os. Teatralne 10) 15.45 Trzęsienie ziemi (USA l. 15), 19 Kilka dni z życia Obłomowa (radz. l. 12). **Mała sala** 15, 17.15, 19.30 Trzy dni Kondora (wł. l. 15). **Światowid** (os. Na Skarpie 7) 15.45, 18, 20.15 39 stopni (ang. l. 12). **Mała sala** 15, 17, 19 Wiatr w żaglach (radz. b.o.). **Kultura** (Rynek Gł. 27) 14, 20 Odrażający, brudni, źli (wł. l. 18), 16 Bliskie spotkania trzeciego stopnia (USA l. 12), 18.15 Grudzień płk St. Grana (ang. l. 15). **Mikro** (Dzierżyńskiego 5) 16, 18, 20 Porwany przez Indian (NRD l. 12). **Dom Żołnierza** (ul. Lubicz 48) 14.45 Ucieczka na Atenę (ang. l. 15). **Związkowiec** (ul. Grzegórzecka) 16, 18 Ryzykant (USA l. 15), 20 Dwaj ludzie z miasta (fr. l. 15). **Podwawelskie** (ul. Komandosów) 17 Kobieta pod presją (USA l. 15). **Ugorek** (os. Ugorek) 15 Pasikonik (radz. l. 15), 17, 19 Komisarz w spódnicy (fr. l. 15). **Sfinks** (Majakowskiego 2) 16, 18, 20 Telegram za zaliczeniem (radz. l. 12). **Pasaż** (Pasaż Bielaka) 14, 15 Przygody Bolka i Lolka, 16, 18, 20 Człowiek klanu (USA l. 18).

Telewizja

ŚRODA I: 15.50 Program dnia. 15.55 Obiektyw. 16.15 Dziennik. 16.30 Dla dzieci: Michałki. 16.55 Dzień dobry, w kręgu rodziny. 17.20 Aby do nas przylatywały — film przyrod. 17.35 Losowanie Express Lotka i Małego Lotka. 17.45 Klub Dobrej Książki. 18.20 Turystyka i wypoczynek. 18.50 Dobranoc. 19 Camerata. 19.30 Dziennik TV. 20.15 Reportaż. 20.25 Mecz w piłce nożnej Hiszpania — Polska. 22.15 Dziennik. 22.30 Trybuna literacka. 23 Jego Magnificencja UW — rep. film.

ŚRODA II: 16.20 Pr. dnia. 16.25 Jęz. ang. 16.55 Jęz. niem. 17.25 Program morski. 17.55 Ekran reporterów. 18.25 Pegaz młodych. 19 Pios. tyg. 19.10 Kronika. 19.30 Dziennik TV. 20.10 Sprawy młodych — „Zawodowcy" — film TP. 20.55 Pamiętnik zza kulis scen. 21.40 24 godziny. 21.50 Antyczny świat prof. Krawczuka. 22.20 Wieczorne rozmowy w kręgu rodziny. 22.50 Jęz. angielski.

CZWARTEK I: 6 TTR, RTSŚ Matematyka. 6.30 TTR, RTSŚ Chemia. 8.10 Dla szkół: Zoologia, kl. 7, 9. Dla szkół: Hist., kl. 6. 11 Dla szkół: Jęz. pol., kl. 7—8. 12.50 „Pochodzenie człowieka" — film ośw. 13.30 TTR, RTSŚ Matematyka. 14 TTR Hod. 15.20 Pr. dnia. 15.25 Decyzje piętnastolatków. 15.55 Obiektyw. 16.15 Dziennik. 16.30 Dla młodych widzów: Człowiek TDC oraz „Był sobie raz człowiek" — film franc. 17.30 Mag. motoryzacyjny. 18 TV Młodych — Turniej reporterów. 18.25 Patrol. 18.50 Dobranoc. 19 Sonda — „Camera obscura". 19.30 Dziennik TV. 20.10 Teatr sensacji — J. S. le Fanu: „Carmila". 21.15 Pegaz. 22.05 Dziennik. 22.20 Kineskop — o inicjatywach rozbrojeniowo-pokojowych. 22.50 Mózg.

UWAGA!

Za zmiany w ostatniej chwili wprowadzone w programie teatrów, kin, radia i telewizji — redakcja nie bierze odpowiedzialności.

Wystawy-muzea

Wawel — komnaty (śr. 10—15 i 16—18, czw. 10—15), „Wawel zaginiony" (śr. czw. 10—15.30), Skarbiec i Zbrojownia (śr. czw. 10—15.30), **Zamek i Muzeum w Pieskowej Skale** (śr. czw. 10—16), **Muzeum Lenina,** Topolowa 5: Lenin w Polsce (śr. 9—17, czw. 9—16 wst. wol.), **Kr. Jadwigi** 41 (śr. czw. 9—15), w **Poroninie:** Lenin na Podhalu (śr. czw. 8—16 wst. wol.), w **Białym Dunajcu** (śr. 9—16 wst. wol.), **Muzeum Historyczne,** św. Jana 12: Militaria, Zegary (śr. czw. 10—18), **Krzysztofory,** Rynek Gł. 35: Z dziejów i kultury Krakowa (śr. czw. 10—14), **Wieża Ratuszowa** (śr. 11—18, czw. 9—15), **Muzeum Narodowe** — Oddziały, **Sukiennice:** Galeria pols. malarstwa i rzeźby 1764—1900 (śr. 10—16, czw. 12—18 wst. wol.), **Dom Matejki,** Floriańska 41: Twórcz. J. Matejki sprzed stu lat (śr. czw. 10—16), **Nowy Gmach,** al. 3 Maja 1: Koronki europ. od XVI do pocz. XX w. (śr. 12—18 wst. wol., czw. 10—13), **Przyrodnicze,** Sławkowska 17: Współcz. fauna Polski (śr. czw. 10—13), **Etnograficzne,** pl. Wolnica 1: Polska kultura lud., Linoryty J. Nowaka (śr. czw. 10—15), **Pryzmat,** Łobzowska 3: Rys. L. Cangera (śr. czw. 10—18), **ZPAF,** ul. św. Anny 3: Wyst. Gdańsk — sierpień 80 (śr. czw. 10—18), **Dworek J. Matejki w Krzeszowicach,** ul. Kruczkowskiego 5 (śr. czw. 10—17), **al. Róż** 3: Mal. A. Furdzika (śr. czw. 10—17), **KMPiK,** Mały Rynek 4; **Czytelnia:** Mal. J. Karkoszki (śr. czw. 10—21), **Rydlówka,** Tetmajera 28 (śr. 11—14, czw. 15—18), **Międzynarod. Salon Fotografii,** ul. Boh. Stalingradu 13: Venus 80 (śr. czw. 9—21), **Kopalnia Soli** (śr. czw. 8—16), **Muzeum Żup Krak.,** Wieliczka (śr. czw. 9—16), **KDK,** Rynek Gł. 27: Mal. M. Leśniak, Wyst. Twórczej Grupy Plast. (śr. czw. 14—18), **Galeria Krzysztofory,** ul. Szczepańska 2: Wyst. rys., grafiki i obrazów J. Tarasina (śr. czw. 11—17), **Floriańska 34:** Mal. A. Rzepki (śr. 10—18, czw. niecz.), **Galeria Fotografia — Video,** Solskiego 24: Wyst. T. Mysłowskiego pt. „New York Faces" (śr. czw. 10—18).

Dyżury

Pogot. MO, tel. 97, Straż Poż. 98, Pogot. Ratunk. (tylko wypadki i nagłe zachorowania) Łazarza 14: wypadki tel. 99, zachorowania i przewozy 238-33, porady stomatologiczne w przypadkach nagłych (20—7), ambulatorium okulistyczne (całą dobę), Rynek Podgórski 2: 625-50, 657-57, Nowa Huta 422-22, Lotnisko Balice 190-29, Niepołomice: 198, Sieciechowice tel. Iwanowice 60.

Dyżury szpitali: Chir., Urolog., Laryng. Wrocławska 1, **Chir. dziec.** Prądnicka 35, **Okulist.** Witkowice, **Neurologia** oraz inne oddziały szpitali wg rejonizacji.

Dyżury szpitali: Chir. Trynitarska 11, **Chir. dziec.** Prokocim, **Urolog.** Grzegórzecka 18, **Laryng.** Kopernika 23a, **Okulist.** Witkowice, **Neurologia** oraz inne oddziały szpitali wg rozdzielnika.

Dyżurne poradnie: internist., pediatr., gabinet zabiegowy (18—21), zgłoszenia wizyt domowych (18—20), wizyty domowe (8—13), dla Śródmieścia: al. Pokoju 4, tel. 181-80, 183-96, dla N. Huty: os. Jagiellońskie, bl. 1, tel. 356-26, dla Krowodrzy: ul. Galla 24, tel. 721-35, dla Podgórza: ul. Kutrzeby 4, tel. 618-55, 650-99, **Inf. Służby Zdrowia** 205-11 (całą dobę) **Punkt Inf. Aptecznej,** tel. 107-65 (8—15), **Inf. w aptekach:** Rynek Gł. 42, Waryńskiego 24, Pstrowskiego 94, Wrocławska 48/52, Nowa Huta, Centrum A bl. 3, Myślenice, Rynek 10, Proszowice, ul. 1 Maja 51 (8—20), **Inf. Toksyk.,** Kopernika 26, tel. 199-99, **Lek. Spółdz. Pracy — wizyty domowe lekarzy chorób dzieci oraz lekarzy kardiologów** (15.30—23) tel. 295-78, 225-66, **Krak. Tow. Świadomego Macierzyństwa,** Młodz. Poradnia Lekarska ul. Boh. Stalingradu 13, tel. 278-08 (9—18), **Poradnia Przedmałżeńska i Rodzinna,** Rynek Gł. 6, I p. (pon. 16.30—18.30, śr. piat. 17—19), **Tel. Zaufania** 371-37 (16—22), **Młodzieżowy Tel. Zaufania** 611-42 (14—18), **Milicyjny Tel. Zaufania** 216-41 (całą dobę), **Inf. o usługach,** Floriańska 20, tel. 271-30, 228-90 (7—18), Nowa Huta os. Zgody 7, tel. 447-31 (8—18), **Pomoc Drogowa PZM,** ul. Kawiory 3, tel. 755-75, 748-92 (7—22).

Apteki

Rynek Gł. 42 (tlen), Waryńskiego 24, Długa 88, Kazimierza Wielkiego 117, Rynek Podgórski 9, Pstrowskiego 94 (tlen), N. Huta, Centrum C bl. 6 (tlen), N. Huta, Centrum A bl. 3 (tlen).

(Dokończenie na str. 3)

Tej soboty w Catterick koniuszy Humbera wyskoczył do przynęty jak pstrąg do muchy.

Inskip wystawiał dwa konie, jednym z nich opiekował się Paddy; zauważyłem na trybunie stajennych przed rozpoczęciem drugiej gonitwy, jak niski, sprytny Irlandczyk z przejęciem rozmawiał z koniuszym Humbera. Obawiałem się, że Paddy może zmięknąć na tyle, żeby powiedzieć coś na moją korzyść, ale obawy te były płonne. Sam Paddy uspokoił mnie w tym względzie.

— Jesteś cholernym głupim gówniarzem — powiedział wodząc wzrokiem od moich rozczochranych włosów do zabłoconych butów. — Masz to, na co zasłużyłeś. Ten człowiek od Humbera pytał dlaczego wylano cię od Inskipa i podałem mu prawdziwą przyczynę, a nie całe mydlenie oczu o kombinowaniu z córką hrabiego.

— Jaką prawdziwą przyczynę? — zapytałem zaskoczony.

Wykrzywił pogardliwe usta. — Co myślisz, ludzie gadają. Nie sądzisz, że trzymają zamknięte gęby, kiedy dokoła krążą takie plotki. Nie przypuszczasz, że Grits nie opowiedział mi, jak to się upiłeś w Cheltenham i ulżyłeś sobie na temat Inskipa. I o tym, co powiedziałeś w Bristolu, że chętnie pokazałbyś palcem boks w stajni, też się dowiedziałem. A z tym draniem Soupy'm rozumieliście się jak para złodziei. Wszyscy postawiliśmy nasze wypłaty na Sparking Pluga, a on ledwie doszedł do mety. Założyłbym się o każde pieniądze, że to twoja robota — więc powiedziałem człowiekowi Humbera, że byłby idiotą, gdyby ciebie przyjął. Jesteś plugawcem, Dan, uważam, że nie nadajesz się do żadnej stajni, i to właśnie mu powiedziałem.

— Dziękuję.

— Umiesz jeździć — powiedział Patty z niesmakiem. — To ci muszę przyznać. Ale to jest cholerne marnotrawstwo, bo nigdy już nie dostaniesz pracy w żadnej przyzwoitej stajni. To tak, jakby włożyć zgniłe jabłko do skrzynki z dobrymi.

— Czy to wszystko powiedziałeś człowiekowi Humbera?

— Powiedziałem, że nie przyjęto by cię do żadnej przyzwoitej stajni — skinął głową twierdząco. — I co do mnie, to uważam żeś sobie na to zasłużył. — Odwrócił się do mnie plecami i odszedł.

Westchnąłem, powtarzając sobie, że powinienem być zadowolony skoro Paddy uwierzył w mój tak czarny charakter.

Koniuszy Humbera zagadał do mnie na paddocku między dwiema ostatnimi gonitwami.

— Hej, ty — powiedział, łapiąc mnie za ramię. — Słyszałem, że szukasz pracy.

— Fakt.

— Mógłbym ci może coś załatwić. Dobra pensja, lepsza niż gdzie indziej.

— Czyja stajnia? — zapytałem. — I za ile?

— Szesnaście tygodniowo.

— Wygląda dobrze — przyznałem. — Gdzie?

— Tam, gdzie ja pracuję. U pana Humbera, w Durham.

— U Humbera — powtórzyłem kwaśno.

— Potrzebujesz roboty czy nie? Oczywiście, jeśli tak dobrze ci się powodzi, że nie musisz pracować, to co innego. — Szydził z mojego nędznego wyglądu.

— Potrzebuję roboty — wymamrotałem.

— No więc?

— Może nie będzie mnie chciał — powiedziałem z goryczą. — Jak inni, których mógłbym wymienić.

— Jeśli wstawię się za tobą, to cię weźmie. Akurat brakuje nam jednego stajennego. W następną środę będą tu znów wyścigi. Powiem mu o tobie przedtem i jeśli będzie OK, będziesz mógł w środę zobaczyć się z panem Humberem i sam ci powie, czy cię przyjmie.

— A dlaczego nie zapytać go teraz?

— Nie. Poczekaj do przyszłej środy.

— Dobra — powiedziałem urażony. — Jeżeli muszę. Niemal wyobrażałem sobie tok jego myśli: w przyszłą środę będę jeszcze bardziej głodny, bardziej potrzebujący jakiejkolwiek pracy i mniej skłonny do niepokoju z powodu pogłosek o złych warunkach.

Na moją włoską wycieczkę wydałem całe 200 funtów od bukmachera, a także połowę zarobków od Inskipa (nie żałuję zresztą ani pensa), a po zapłaceniu motocykla i kolejnych nędznych hoteli nie zostało mi już prawie nic z dwustu funtów od Octobra. Nie wspominał o żadnych dalszych pieniądzach na wydatki, i nie miałem zamiaru go o to prosić, uznałem jednak, że resztę pieniędzy zarobionych u Inskipa mogę wydać jak mi się podoba, i w ciągu następnych trzech dni pozbyłem się ich niemal do końca na motocyklową wyprawę do Edynburga. Chodziłem po mieście, rozkoszowałem się tymi spacerami i uznałem, że jestem pewnie najdziwniejszym turystą w Szkocji.

(Ciąg dalszy nastąpi) **(48)**